

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів VII Міжнародної науково-методичної конференції)

6-7 березня 2024 р.

Одеса ОНЕУ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА (УКРАЇНА)

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів VII Міжнародної науково-методичної конференції)

6-7 березня 2024 р.

Одеса ОНЕУ 2024

УДК 378.046(063)

Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку» (м. Одеса, 6-7 березня 2024 р.) Одеса: ОНЕУ, 2024. 207 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:

- 1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;**
- 2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;**
- 3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;**
- 4) діджиталізація систем та технологій навчання у закладах вищої освіти в сучасних умовах.**

Тези друкуються в авторській редакції.

Дорогий Я. Ю.
*д.т.н., професор кафедри прикладної математики та інформатики,
Донецький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна*

Дорога-Іванюк О. О.
*вчитель інформатики вищої категорії,
Пологівський ліцей Ковалівської територіальної громади,
Київська область, Україна*

Бердиченко І. О.
*к.ю.н., доцент кафедри кримінального права та процесу,
Київський університет права НАН України,
м. Київ, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ CHATGPT В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ **USE OF CHATGPT IN EDUCATIONAL ACTIVITIES**

Вступ. Штучний інтелект (ШІ) відіграє визначальну роль у втіленні концепції персоналізованого навчання, що передбачає адаптацію процесу освіти, його змісту та темпу до індивідуальних потреб кожного студента. ШІ надає можливість отримання інформації з різноманітних джерел, перевірки цих даних та їх аналізу за допомогою інструментів, таких як прогнозна аналітика та машинне навчання. Таким чином, можливості ШІ в галузі освітніх технологій мають значний потенціал, а його впровадження може виступити як каталізатор трансформації освіти для всіх зацікавлених сторін — від окремих студентів до міністерств освіти.

Використання ChatGPT для освітньої діяльності. ChatGPT – велика мовна модель, створена компанією OpenAI [1]. Вона створена на базі архітектури GPT (Generative Pre-trained Transformer) [2], яка використовує глибоке навчання для обробки натуральної мови. ChatGPT навчена на великій кількості текстових даних, зібраних з різноманітних джерел в Інтернеті. Може використовуватися для різноманітних завдань, таких як генерація тексту, відповідь на питання, виконання завдань по обробці мов тощо.

Нижче перераховано деякі можливості, які бачать дослідники [3]:

- *Аналіз та інтерпретація даних.* ChatGPT може допомогти дослідникам проаналізувати та інтерпретувати великі обсяги даних.
- *Наукова комунікація з широкою громадськістю.* ChatGPT може використовуватися для викладення складної наукової інформації доступною мовою.
- *Підтримка прийняття рішень.* ChatGPT може надавати особам, які приймають рішення, відповідну інформацію та рекомендації для вирішення різних проблем.

Існують очікування, що ШІ стане ефективним інструментом персоналізації освіти, індивідуальним помічником та навігатором. Проте реальні результати залежать не від наявності віртуального помічника, а від мотивації, настійливості та працелюбності самого студента. Вже зараз ChatGPT допомагає швидше поглибитися в нову галузь знань. Навіть короткий діалог з ним дозволяє визначити актуальні дослідницькі питання та сформулювати перші гіпотези. ChatGPT можна назвати Вікіпедією на новому технологічному рівні. Для викладачів – це інструмент для підготовки до занять. ChatGPT добре справляється з написанням есе та іншими завданнями такого типу, і можна припустити, що його можна використовувати для оцінювання таких робіт. Це деяка найближча перспектива, про яку слід задуматися і яку варто методично проробити.

Крім оцінки, ШІ може надавати конструктивний зворотний зв'язок, вказуючи на помилки, недоліки та можливості покращення роботи. У цьому випадку штучний інтелект, подібний ChatGPT, може створити середовище для самоосвіти та надавати необхідний розвиваючий зворотний зв'язок, на який у викладача досить часто просто немає вільного часу. Таким чином, впровадження систем, таких як ChatGPT, може практично втілити ідею

самовдосконалення/освіти протягом усього життя, надаючи цінний зворотний зв'язок та відкриваючи можливості для подальшого розвитку.

В даній роботі не будуть обговорюватися варіанти недобросовісного використання штучного інтелекту. Академічній спільноті ще лише належить виробити згоду щодо того, як правомірно використовувати ШІ, подібний ChatGPT. Існує кілька десятків програмних продуктів на основі ШІ, які допомагають працювати з текстом, такі як, наприклад, Grammarly [4] і Wordtune [5]. По суті, ChatGPT пропонує схожий функціонал. Він допомагає грамотно викласти текст будь-якою мовою. Можна сказати, що це хороші новини для тих викладачів та науковців, хто готує наукові статті для публікації в іншомовних журналах. ШІ в цьому випадку перевіряє граматику, але сам не створює наукоподібний текст.

У випадку використання подібних інструментів можна передбачити як зниження навичок письма, так і їх розвиток. І знову ж таки багато залежить від людини і її мотивації. Штучні помічники можуть показувати помилки, пропонувати варіанти та таким чином допомагати вчитися, а можуть і працювати замість людини, створюючи тексти на основі запитань і підказок користувачів, замінюючи авторів.

Для викладачів це означає, що такі звичні форми оцінки здатностей студентів, як есе чи реферат, втрачають свій зміст, оскільки ChatGPT створює середню за якістю імітацію змісту на задану тему. При цьому така імітація легко подолає тести на плагіат.

У цьому сенсі досить зрозуміле бажання заборонити використання ChatGPT в навчальному процесі. Проте такий висновок лише маскує небажання змінювати підходи до навчання та вдосконалювати методики використання письмових робіт. Закриття доступу, заборона чи, ще гірше, замовчування не призведуть ані до вирішення проблем, ані до можливого розвитку системи освіти. В утвореній ситуації особливо важливо навчитися перетворювати проблеми в можливості та намагатися адаптувати свою практику до змін.

Можна з впевненістю говорити про те, що, так само як колись обчислювальні можливості комп'ютера стали невід'ємною частиною технічних і природничих наук, так і системи аналізу, оцінки та генерації тексту стануть невід'ємною складовою освіти на всіх її рівнях, якщо вже не стали.

Висновки. Використання моделі ChatGPT в освітній діяльності має значний потенціал. Модель, заснована на архітектурі GPT, відкриває можливості для різноманітних завдань, включаючи аналіз даних, наукову комунікацію та підтримку прийняття рішень. Є очікування, що штучний інтелект стане ефективним інструментом персоналізації освіти та самоосвіти. Однак успіх залежить від мотивації студента, а не лише від наявності віртуального помічника. ChatGPT також може надавати конструктивний зворотний зв'язок та відкривати можливості для саморозвитку. Потрібно розглядати використання штучного інтелекту в освіті як можливість адаптації педагогічних підходів, а не лише як проблему, де важливо зберегти баланс між підтримкою та викликами, які це може представити в навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. ChatGPT 3.5. URL: <https://chat.openai.com> (дата звернення: 13.01.2024 р.).
2. Generative Pre-trained Transformer. URL: <https://insights2techinfo.com/generative-pre-trained-transformer/> (дата звернення: 13.01.2024 р.).
3. Biswas, S.S. Potential Use of Chat GPT in Global Warming. *Annals of Biomedical Engineering*, 2023. doi: 10.1007/s10439-023-03171-8.
4. Grammarly: Free AI Writing Assistance. URL: <https://www.grammarly.com/> (дата звернення: 13.01.2024 р.).
5. WordTune: Free AI Writing Assistant. URL: <https://www.wordtune.com/> (дата звернення: 13.01.2024 р.).